

Vogels en mensen in Nederland

Dick A. Jonkers

Recent zag een bijzonder boek het licht. Het is het resultaat van een historisch onderzoek van enkele decennia in de periode van 1500-1920 naar de invloed van de mens op vogels door jagen, en bestrijden vogels en bescherming. Het onderzoek mondde uit in een proefschrift dat daarna door de auteur is uitgebracht in eigen beheer. Om de impact aan te tonen is niet alleen de literatuur geraadpleegd - ruim 500 titels- maar zijn ook de talrijke archieven doorgeploegd, zoals in ons onderzoekgebied dat van de het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, gemeentearchief van Naarden en het archief van Eemland.

Het resultaat van dit monnikenwerk is een indrukwekkend overzicht van wat zich heeft afgespeeld met betrekking tot het onderwerp van deze studie. Niet alleen de pluizers, onder de lezers, maar ook meer algemeen geïnteresseerden kunnen hun hart ophalen. Het aantal onderwerpen is overweldigend. Zo komen onder meer zwanendriften, reigerieën, valkenjacht, eieren rapen en de kraaienschouw aan de orde. Wie iets

wil weten over een soort of een ander onderwerp, doet er goed aan het boek hierop te scannen, door de veelheid aan gegevens die het bevat. De voorplaat van het boek trekt meteen al de aandacht en roept vragen op. Achter een jager met een snaphaan (een lang jachtgeweer) liggen een bemachtigde bosuil en een grutto! Oude prenten in zwart-wit en enkele jachtstillevens in kleur verlichtigen het geheel. Hoe grondig de auteur te werk is gegaan, blijkt uit de geraadpleegde literatuur, waarin de vrijwel onbekende publicatie over oud-Hollandse vogelnamen van ons oud-lid Liske Rynja uit 1983 is opgenomen.

Wat het gebied tussen Vecht en Eem aangaat wordt gemeld dat aan het begin van de twintigste eeuw in Eemland met netten honderden kemphanen werden gevangen m. Tot 1966 werden aalscholvers bestreden in het Naardermeer, omdat zij schade zouden toebrengen aan de visstand in het Naardermeer! In de periode 1761- 1771 was het bij de eendekooi van de Horstermeer verplicht bemachtigde watersnippen aan te

bieden bij de verhuurder. De prijs was 12 cent per stuk.

De conclusie van deze publicatie is, dat de invloed van de mens door jagen en bestrijden in de afgelopen twee eeuwen zeer nadelig is geweest voor de avifauna. In dit boek is dit onderzocht voor hoenders, in kolonies broedende moerasvogels en weidevogels.

